

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
МІСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА імені О. М. БЕКЕТОВА**

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

до «Стажування»

(для студентів 6 курсу зі спеціальності 191 – Архітектура та містобудування)

Харків – ХНУМГ ім. О. М. Бекетова – 2020

Методичні рекомендації до «Стажування» (для студентів 6 курсу зі спеціальності 191 – Архітектура та містобудування, освітньо-наукова програма підготовки магістрів «Архітектура будівель і споруд»)/ Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова ; уклад. Ю.С. Велігоцька. – Харків: ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2020. – 15 с.

Укладач канд. арх. Ю. С. Велігоцька

Рецензент

С. П. Шкляр, кандидат архітектури, доцент кафедри архітектури будівель і споруд та дизайну міського середовища Харківського національного університету міського господарства імені О. М. Бекетова

Рекомендовано кафедрою архітектури будівель і споруд та дизайну архітектурного середовища, протокол № 13 від 25 червня 2020 р.

ЗМІСТ

Вступ.....	4
1 Зміст та рекомендації до виконання завдань стажування	7
2 Організаційно-методичні рекомендації.....	10
3 Методи контролю та порядок оцінювання результатів стажування.....	10
4 Підсумки стажування	11
Список використаних і рекомендованих джерел.....	14

ВСТУП

Згідно з навчальним планом підготовки магістрів за освітньо-науковою програмою «Архітектура будівель і споруд» (шифр за ОНП 1.2.7) зі спеціальності 191 – Архітектура та містобудування включена практика «Стажування».

Предметом вивчення стажування є структура, наукова проблематика та результати наукової роботи щодо обраного напрямку досліджень; питання обраної наукової проблеми у вітчизняній та іноземній літературі; методика обробки та аналізу статистичних даних; теоретичні та практичні рекомендації магістерської роботи (у формі виступів на конференціях, написанні наукових статей).

Міждисциплінарні зв'язки:

Стажування безпосередньо спирається на: «Сучасні проблеми архітектури і містобудування», «Комплексне архітектурне проектування», «Критика сучасних теорій архітектури», «Законодавство та архітектурно-проектна справа». Та є попередньою перед «Методологія наукових досліджень», «Комплексне архітектурне проектування», «Переддипломна практика» та «Магістерська робота».

Стажування складається з таких змістових модулів (далі – ЗМ):

– **ЗМ 1 Постановка проблеми та формування плану проведення наукових досліджень (за темою магістерської роботи)**

– **ЗМ 2 Обробка результатів дослідження, їх оформлення і оприлюднення.**

Метою є набуття студентами досвіду самостійної науково-дослідної роботи та опрацювання методики її проведення, поглиблення теоретичних знань і практичних вмінь у сфері архітектури будівель і споруд, підбір

фактичного матеріалу для написання магістерської роботи, формування вмінь і навичок опрацювання наукових та інформаційних джерел практики поглиблення й закріплення теоретичних знань і практичних навичок.

Завданнями є ознайомлення студентів зі структурою, науковою проблематикою та результатами наукової роботи з напрямку досліджень; вивчення теоретичних джерел за обраною науковою проблемою, з напрямку архітектури будівель і споруд; визначення стану розробки питань обраної наукової проблеми у вітчизняній та іноземній літературі; визначення структури та основних завдань магістерського дослідження; оволодіння методикою обробки та аналізу статистичних даних; апробація основних теоретичних та практичних рекомендацій магістерської роботи (у формі виступів на конференціях, написанні наукових статей).

Згідно з вимогами освітньо-наукової програми студенти повинні:

- РН1.1. Вміти розв'язувати складні задачі, що потребує оновлення та інтеграції знань і проблеми;
- РН 1.2. Вміти використовувати сучасні інформаційні технології під час проведення наукових досліджень;
- РН 2.1. Здійснювати самостійну науково-дослідну роботу;
- РН 2.2. Знати методику проведення самостійних досліджень за темами магістерських робіт;
- РН 2.3 Вміти формулювати наукову новизну, теоретичну та практичну значущість наукового дослідження;
- РН 7.1. Вміти Опрацьовувати наукові та інформаційні джерела;
- РН 17.1. Оволодіти самостійній й колективній роботі;
- РН 17.2. Вміти координувати роботи у міждисциплінарних групах;
- РН18.1. Підвищити професійний рівень шляхом наукових робіт, статей, тез;

– РН18.2. Підвищити професійний рівень шляхом участі в науково-технічних конференціях;

– *мати такі компетентності:*

– здатність виявляти проблеми, формулювати, ставити й компетентно вирішувати завдання, націлені на вирішення цих проблем, застосовуючи сучасну методологію дослідження;

– здатність до проведення досліджень на рівні сучасних наукових досягнень

– здатність до розуміння принципів удосконалення естетичних якостей архітектурного середовища, володіння методами і прийомами проектування середовищних об'єктів: функціонального зонування й архітектурно-планувальної організації житлових, громадських будівель; застосування екологічних принципів і енергозберігаючих технологій у проектуванні цивільних будівель і споруд;

– здатність міркувати й працювати у творчій, винахідливій манері, генерувати ідеї, визначати відповідні пріоритети, які допоможуть забезпечити досягнення поставлених завдань.

Головні обов'язки студентів під час проходження стажування:

– на початку стажування» отримати на кафедрі всі потрібні організаційно-методичні матеріали та консультацію щодо їх оформлення;

– своєчасно прибути на місце стажування та документально оформити початок стажування;

– дотримуватись правил трудового розпорядку, техніки безпеки та норм трудової дисципліни;

– проводити роботу на місці стажування відповідно до отриманих завдань;

– виконати завдання стажування у повному обсязі, відповідно до програми стажування та рекомендацій, наданих керівниками;

– своєчасно скласти звіти зі стажування;

– захистити звіти зі стажування у визначений термін.

Щоденник стажування є головним документом, що підтверджує проходження студентом стажування, у якому відображена вся його поточна робота та який містить:

- правила техніки безпеки, затверджені підписом керівника стажування на підприємстві, установі та печаткою підприємства, установи;
- календарний план (графік) виконання студентом програми стажування, затверджений підписом керівника стажування;
- сформульоване індивідуальне завдання, що видане студентові, з відміткою про строк його виконання;
- підсумкове оцінювання роботи студента за період стажування (відгук керівника стажування).

До щоденника додається звіт зі стажування з матеріалами, що зібрані під час стажування, графічні матеріали та висновки зі звіту.

1 ЗМІСТ ТА РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ВИКОНАННЯ ЗАВДАНЬ СТАЖУВАННЯ

МОДУЛЬ 1 Стажування

Змістовий модуль 1. Постановка проблеми та формування плану проведення наукових досліджень (за темою магістерської роботи)

Виконання завдань змістовного модуля 1 оцінюється викладачем за такою структурою завдань:

- 1.1 Оформлення постановочної частини наукових досліджень за темою МР.
- 1.2 Складання орієнтовного плану проведення наукових досліджень.

Під час виконання завдання 1.1 Оформлення постановочної частини наукових досліджень за темою МР потрібно:

- обрати напрям дослідження, над яким студент працюватиме протягом цього стажування. Результат вибору напряму дослідження необхідно узгодити із керівником стажування протягом перших двох тижнів.

– розглянути загальні теоретичні підходи до обраного напрямку дослідження з використанням інформаційних джерел. Вивчення теоретичних джерел за обраною темою дослідження. Визначення стану розробки питань обраної наукової проблеми у вітчизняній та іноземній науковій літературі.

– формування постановочної частини наукового дослідження за темою магістерської роботи (актуальність, проблеми, задачі, об'єкт, предмет, методи дослідження)

Під час виконання завдання 1.2 Складання орієнтовного плану проведення наукових досліджень на основі проведеної роботи в завданні 1.1, обраної теми студент має розробити орієнтовний план наукових досліджень, який може включати наступні етапи: 1) визначення проблеми та її конкретизація; 2) попередня розробка теоретичних положень; 3) вивчення ретроспективного та сучасного стану опрацьованості проблеми; 4) збір, систематизація та вивчення інформації; 5) визначення методики та методів дослідження; 6) складання орієнтовного плану.

Змістовий модуль 2 Написання тез доповідей на конференцію чи статтю у фаховий журнал

– 2.1 Аналіз науково-дослідних матеріалів за темою магістерської роботи

– 2.2 Написання тез доповідей на конференцію чи статтю у фаховий журнал

Під час виконання завдання 2.1 Аналіз науково-дослідних матеріалів за темою магістерської роботи студентів необхідно виконати такі завдання:

– вивчення науково-дослідних джерел за обраною науковою проблемою, пов'язаною зі спеціалізацією кафедри та відповідно до наукової проблеми дослідження;

– визначення стану розробки питань обраної наукової проблеми у вітчизняній та іноземній науковій літературі;

– оволодіння методикою обробки та аналізу статистичних даних;

– аналіз практичного досвіду формування об'єктів дослідження.

Під час виконання завдання 2.2 Обробка результатів дослідження, їх оформлення і оприлюднення. Необхідно підготувати до публікації тези доповіді на наукову конференції з відповідною тематикою. У процесі виконання цього завдання необхідно спиратися на результати вивчення дисципліни «Комплексне архітектурне проектування» та завдання 1.2, 1.3, 2.1 стажування. У «Звіті зі стажування» необхідно навести тези доповіді із обов'язковим зазначенням вихідних даних наукової конференції.

Підсумковий контроль представляє такі етапи:

– **оформлення звіту згідно вимог.** Оформлення матеріалів має відповідати вимогам, які розроблені згідно з державним стандартом ДСТУ 3008:2015;

– **документація.** Звіти у сфері науки та техніки. Структура і правила оформлення. Матеріал необхідно подати у такій послідовності: титульний аркуш, завдання, зміст, вступ, основна частина, вихідні дані тез чи опублікованої статті, висновки, список використаних джерел. Завершену й оформлену у належний спосіб роботу підписує автор на титульному аркуші, після чого пред'являє на підпис керівникові;

– **ілюстративна частина.** Подання на аркуші А3 схеми постановочної частини;

– **презентація.** Студент підготовлює презентацію роботи по стажуванню у вигляді слайд-шоу, де демонструє свої напрацювання, та презентує інформацію про подані тези чи статті;

– **захист звіту.** Під час захисту студент захищає свою роботу та демонструє усі свої завдання, що зроблені під час стажування.

Результати проходження стажування оформлюються у формі звіту зі стажування за структурою завдань.

2 ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

Методика викладання «Стажування» передбачає роботу в діалозі викладача зі студентами та розрахована на 270 годин самостійної роботи.

Для розуміння студентами структури стажування даний розділ подається у вигляді структурно-змістової таблиці, що включає як інформацію про зміст, структуру та часовий розподіл по окремим темам та видам занять.

Таблиця 1 – Структурно-змістова інформація

Змістові модулі	Кількість годин		
	усього	на базі практики	самостійна робота
МОДУЛЬ 1 Стажування	270		270
Змістовий модуль 1	120		120
Змістовий модуль 2	135		135
Підсумковий контроль	15		15

3 МЕТОДИ КОНТРОЛЮ ТА ПОРЯДОК ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ СТАЖУВАННЯ

Контроль виконання етапів стажування; контроль написання та опублікування тез конференції або статті за обраною темою; складання звіту; усний контроль - самостійна наукова діяльність, захист стажування.

Структура практики і розподіл балів

Таблиця 2 – Структура практики і розподіл балів

Змістові модулі	Максимальна кількість балів
МОДУЛЬ Стажування	100
Змістовий модуль 1	30

Змістовий модуль 2	30
Підсумковий контроль	40

Таблиця 3 – Види завдань, засоби контролю і максимальна кількість балів

Види завдань та засоби контролю	Розподіл балів
Змістовий модуль 1	30
Оформлення постановочної частини наукових досліджень за темою МР	20
Складання орієнтовного плану проведення наукових досліджень	10
Змістовий модуль 2	30
Аналіз науково-дослідних матеріалів за темою МР	10
Написання тез доповідей на конференцію чи статтю у фаховий журнал	20
Підсумковий контроль – публічний захист	40
Оформлення звіту згідно вимог	10
Ілюстративна частина	10
Презентація	10
Захист звіту	10
Всього за модулем	100

4 ПІДСУМКИ СТАЖУВАННЯ

Підсумки стажування узагальнюються в щоденнику. Щоденник повинен містити наступні розділи:

- індивідуальне завдання;
- потижневий графік проходження основних етапів практики;
- характеристика (відгук) керівника практики від кафедри з підсумковою оцінкою.

Здача звіту на перевірку і його захист здійснюється відповідно до встановленого кафедрою графіку. Порухення термінів проходження стажування й термінів захисту вважається невиконанням навчального плану.

Підсумки практики оцінюються в процесі захисту звіту про проходження стажування.

При захисті матеріалів про проходження стажування оцінюються такі вміння студента:

- логічно й аргументовано викладати зміст виконаного дослідження;
- оперувати науковою термінологією та методологією;
- аналізувати зміст науково-теоретичної літератури, періодичних джерел;
- опрацьовувати професійну літературу;
- складати тези;

–аналізувати поточні процеси і явища, що мають місце на базі дослідження;

- використовувати і систематизувати науково-теоретичні матеріали.

Студент отримує оцінку «відмінно», якщо його відповідь має повний та глибокий вигляд та повністю засвоєні головні вміння; виклад логічний, доказовий; наявність точних правильних висновків; відгук про проходження студентом стажування позитивний; матеріали про проходження стажування оформлені за встановленими вимогами. Студент отримує оцінку «добре», якщо його відповідь задовольняє зазначеним вимогам, але виклад недостатньо систематизований, окремі вміння недостатньо сформовані, наявність у визначенні понять окремих неточностей, які легко виправляються за допомогою відповідей на додаткові запитання викладача; відгук про проходження практики позитивний; наявні незначні зауваження щодо змісту і оформлення матеріалів про проходження стажування. Студент отримує оцінку «задовільно», якщо його відповідь вказує про розуміння ним основних питань програми стажування, проте спостерігаються значні прогалини у знаннях; визначення понять нечіткі, неточні, вміння сформовані недостатньою мірою, висновки і узагальнення аргументовані слабо, у них наявні помилки; знання практиканта фрагментарні, неповні; спостерігається невміння працювати з документами; відгук про проходження стажування позитивний; недбало оформлено матеріали про проходження стажування. Студент отримує оцінку

«незадовільно», якщо відгук про проходження ним стажування негативний; студент не дає правильних відповідей на запитання; програма стажування виконана не в повному обсязі.

Результати проходження студентом стажування оцінюються з використанням Європейської кредитно-трансферної системи (ЄКТС) (за шкалою «А», «В», «С», «D», «Е», «FX», «F»), національної системи («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно») та 100-бальної шкали згідно таблиці 4.

Таблиця 4 – Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою	
	для екзамену, диф. заліку	для заліку
90–100	відмінно	зараховано
82–89	добре	
74–81		
64–73	задовільно	
60–63		
35–59	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0–34	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Список використаних і рекомендованих джерел

1. Архітектура: короткий словник-довідник/за заг. ред. А. Мардера. – Київ : Будівельник, 1995. — 333 с., іл.
2. Баскаков А. Я. Методология научного исследования: учеб. пособие/ А. Я. Баскаков, Н. В. Туленков. — Киев, 2004. — 216 с.
3. Бейлін М. В. Основи наукових досліджень: навч.-метод. посібник/ М. В. Бейлін. – Харків : ХДАФК, 2012. – 184 с.
4. ДСТУ 3008:2015 Документація. Звіти в сфері науки і техніки. Структура та правила оформлення. Чинний від 22 червня 2015. – Київ : Держстандарт України, 2015. – 37 с.
5. Криворучко Н. І. Науково-дослідна робота студентів : лекційний курс для студентів 5 курсу спеціальності «Містобудування»/ Н. І. Криворучко. — Харків : ХНАМГ, 2008. — 64 с.
6. Про вищу освіту : Закон України від 01.07.2014 р. № 1556-VII // Відомості Верховної Ради. – 2014. – № 37–38. – С. 2004.
7. Про наукову і науково-технічну діяльність закон України.— Редакція від 16.10.2020, підстава - 124-IX. Відомості Верховної Ради (ВВР), 2016. — № 3. — С. 25.
8. Сиденко В. М. Основы научных исследований/ В. М. Сиденко, И. М. Грушко. — Харків : Вища школа, 1979. — 200 с.

Виробничо-практичне видання

Методичні рекомендації
до «СТАЖУВАННЯ»

(для студентів спеціальності 191 – Архітектура та містобудування)

Укладач **ВЕЛІГОЦЬКА** Юлія Сергіївна

Відповідальний за випуск *О. А. Попова*
За авторською редакцією
Комп'ютерне верстання *Ю. С. Велігоцька*

План 2020, поз. 380 М

Підп. до друку 18.12.2020. Формат 60 × 84/16.
Друк на ризографі. Ум. друк. арк. 0,8.
Тираж 50 пр. Зам. №

Видавець і виготовлювач:
Харківський національний університет
міського господарства імені О. М. Бекетова,
вул. Маршала Бажанова, 17, Харків, 61002.
Електронна адреса: rectorat@kname.edu.ua
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи:
ДК 5328 від 11.04.2017.